

Remissvar avseende SOU 2018:88 LSS-utredningen

Inledning

Remissvaret är en gemensam skrivning från socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden i Gnesta kommun. Svaret utgår från LSS-utredningens rubriksättning och innehåller de rubriker där vi har kommentarer.

Sammanfattning

Gnesta kommun ser både för- och nackdelar med utredningens förslag. Dock överväger nackdelarna och Gnesta kommun ställer sig negativ till utredningens förslag. Gnesta kommun anser att kostnaderna för kommunerna är lågt räknade och kommer troligtvis att bli ännu högre än vad utredningen angett. Utredningens beräkningsmodell samt de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna behöver ytterligare förtydligas i utredningen.

De stora förändringar som föreslås i utredningen där insatsen personlig assistans samt assistansersättning för barn- och ungdomar upp till 16 år avvecklas och främst ersätts av en ny kommunal insats; personligt stöd till barn, innebär flera nackdelar för den enskilde och över tid ökade kostnader för kommunen. Utredningens inriktning att öka omsorgens utredningskapacitet och generella kompetens är välmenande, men svårt att realisera. Den nya föreslagna kommunala insatsen; förebyggande pedagogiskt stöd, som åsyftar att tillgodose det s.k. femte grundläggande behovet, det som förutsätter ingående kunskaper om den som får stödet, kommer fortsatt vara svårt att bedöma och leda till olika tolkningar. Den nya föreslagna kommunala insatsen; personlig service och boendestöd, innebär fördelar för den enskilde och ett utökat socialt ansvar för kommunen.

Bostaden

Utredningen föreslår en ny insats som ska kallas personlig service och boendestöd. Vi är positiva till insatsen boendestöd inkluderat ledsagning. Dock är vi tveksamma till förslaget att insatsen även ska gälla för särskilt boende. Utredningens förslag frångår den tidigare principen om att särskilt boende tillgodoser samtliga behov i boendesituationen. Insatsen blir svårt att bedöma och kommer att innebära olika tolkningar hos kommunerna. Förslaget om att insatsen även ska gälla särskilt boende kommer att innebära ökade kostnader för kommunerna.

Barn och familjer

Socialnämndens kommentarer

Utredningen föreslår att insatsen avlösarservice i hemmet istället ska benämnas avlösarservice för att det klart ska framgå att den inte är begränsad till att ges i hemmet. Vi är positiva till förändringen.

Personligt stöd i det dagliga livet

Barn- och utbildningsnämndens kommentarer

Givet utredningens förslag att korttidstillsyn för skolorngdom, oavsett benämningen, fortsätter vara en LSS-insats, är vi positiva till att insatsen byter namn till ett namn som bättre beskriver vad insatsen handlar om och samtidigt tydliggör skillnaden mellan insatsen och exempelvis korttidsvistelse. Vår bedömning är att benämningen "förlängd utbildning i fritidshem" uppfyller dessa krav. Vi är även positiva till att åldersgränsen för att beviljas insatsen justeras för att stämma överens med åldersgränsen för när plats i fritidshem inte längre beviljas.

Vidare föreslår utredningen att en framtida översyn av skollagen bör utreda huruvida insatsen ska regleras i skollagen istället. Detta är vi tveksamma till, med hänvisning till behovet av en tydlig ansvarsfördelning och att skolan behöver fokusera på sitt huvuduppdrag. Flyttas ansvaret till den nämnd vars verksamheter regleras av skollagen kan det få konsekvenser för verksamheten i stort.

Socialnämndens kommentarer

Utredningen föreslår att andra insatser än personlig assistans ska finnas för personer som behöver stöd som kräver ingående kunskaper. Vi är positiva till detta förslag.

Utredningen föreslår vidare att beredskap inte längre ska vara en del av den personliga assistansen och att sådant stöd kan ske på annat sätt, till exempel genom hemtjänst. Detta förslag är vi tveksamma till då detta kräver ständig beredskap av kommunen vad gäller personal med adekvat utbildning. Personalen behöver kunna behärska avancerade arbetsmoment (exempelvis andningsstöd) och utrustning inom detta område. Detta innebär svårigheter med rekrytering, men också kostnadsökningar för kommunen.

Utredningens förslag att det femte grundläggande behovet i personlig assistans ska tas bort och ersättas med personligt stöd för de med psykisk funktionsnedsättning kommer troligtvis leda till sämre kvalitet ur ett brukarperspektiv. Remissen föreslår att detta ska bli mer en hemtjänstliknande reform och hamna under SOL där det enligt lagtext står att individen har rätt till skäliga levnadsvillkor medan det i LSS står att individen har rätt till goda levnadsvillkor.

Vi är positiva till att utredningens förslag uppmärksammar den ökande andelen personer med funktionsnedsättningar som kräver särskilt ingående kunskaper. Vi är dock tveksamma till att kommunerna ska ansvara för dessa insatser. Insatsen kommer att vara helt assistanslik och leda till än mer omfattande volym när det exkluderas från annan assistans. Vi ser fortsatta svårigheter med att utreda och bedöma behovet av särskild kunskap hos personal. Detta kommer i sin tur att leda till olika tolkningar hos kommunerna och ojämlika möjligheter för de personer insatsförslaget berör.

Utredningen föreslår en ny kommunal insats; personligt stöd för barn; som ska gälla för barn och ungdomar under 16 år som på grund av stor och varaktig

funktionsnedsättning behöver hjälp i vardagen. Som en följd av detta förslag avslutas Försäkringskassans tidigare uppdrag att betala assistansersättning enligt SFB för barn och ungdom upp till 16 år. Vi ställer oss negativa till detta förslag som över tid kommer att leda till att kommunerna kommer att få högre kostnader.

Utjämnning och fördelning av kostnader

Utredningen föreslår att staten blir ensam huvudman för insatsen personlig assistans. Vi ställer oss tveksamma till om utredningens förslag verkligen kommer att innebära en förändring och ett minskat ansvar för kommunerna. Flera av de ansvarsområden som kommunen har idag kring personlig assistans kommer fortfarande att återstå. Till exempel föreslås kommunerna fortsatt bekosta upp till 20 timmar/vecka till Försäkringskassan, kommunerna ansvarar fortsatt för att anordna assistans vid behov samt att det fortfarande går att välja insats från kommunen.

Konsekvenser av förslagen

Socialnämndens kommentarer

Utredningen uppskattar att kommunernas kostnader beräknas öka med mellan 300 miljoner och 400 miljoner kronor varje år. Förklaringen är ökade kostnader för de nya kommunala LSS-insatserna. Vi ställer oss tveksamma till detta då vi anser att kostnaderna för kommunerna är lågt räknade och kommer troligtvis att bli ännu högre än vad utredningen angett. Utredningens beräkningsmodell samt de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna behöver ytterligare förtydligas i utredningen. Utredningens förslag kan i förlängningen innebära behov av skattehöjning för att kunna finansiera de nya kommunala LSS-insatserna.

Det är svårt att tydligt avgöra vad de nya LSS insatserna kommer innebära för kvaliteten. Vi kan dock konstatera att de kommer innebära en inskränkning på självbestämmanderätten för funktionsnedsatta. I och med att det blir kommunerna som ska bestämma över utförandet av de insatser som ska ersätta personlig assistans. Vi kommer se olika tolkningar vilket inte blir rättssäkert. På sikt kan det även innebära inlåsningseffekter. Individer som bor i en frikostig kommun kommer behöva ompröva sina beslut vid flytt till annan kommun. Den nya kommunen kanske inte gör samma bedömningar som den gamla hemkommunen, det främjar inte jämlikhet och delaktighet i samhället. Gnesta kommun önskar att utredningen fokuserar mer på kvaliteten för den enskilde. Förslagen innebär en försämring för den redan utsatta målgruppen och dess anhöriga.